

ANTIKDEKOR

GEÇMİŞ İLE GELECEĞİ BİRLEŞTİREN DEĞERLER

SAYI 128

2012

Mutlu Yıllar

20 TL

ISSN 1300-7424-00

9 771300 742402

2012/01

içindekiler

ANTİK DEKOR 128

OCAK 2012

www.antikalar.com

6 MÜZAYEDELER
Yankı uyandıran müzayedeler.

34 SANAT HABERLERİ
Dünyadan önemli sergiler.

46 SANAT PAZARI
Yurt dışından fuar haberleri.

54 BARON FERDINAND DE ROTHSCHILD'İN WADDES DON MALİKANESİ
Baron Ferdinand de Rothschild'in Waddesdon Malikanesi'ni Ümmühan Kazanç kaleme aldı.

72 OSMANLI SARAY HAZİNESİ'NDEN ŞAMDANLAR
Topkapı Sarayı Hazinesine kayıtlı birbirinden görkemli altın, tombak, Necef, mineli ve murassa şamdanları, Topkapı Sarayı Hazine Bölümü Uzmanı Emine Bilirgen kaleme aldı.

84 ŞEKER AHMET PAŞA'NIN NATÜRMORTLARINDA ESTETİK DEĞERLER
Prof. Dr. Kıymet Giray, Şeker Ahmet Paşa'nın natüremortlarındaki estetik değerleri inceledi.

94 PRENS ROLAND BONAPART'TAN PARİS'E SON YADİGAR...
Shanri-La Hotel zincirinin Avrupa'daki ilk oteli olan "Palais d'Iéna"yı tanıtıyoruz. İmparator Napolyon Bonapart'ın büyük yeğeni Prens Roland Bonapart'ın kendisine saray olarak yaptırdığı "Palais d'Iéna", günümüzde Shangri-La Hotel zincirinin 4 yıllık restorasyonundan sonra eski ihtişamına kavuştu.

106 YÜZYILIN ÖNEMLİ SANAT KOLEKSİYONERLERİNDEN POLDİ PEZZOLİ'NİN MÜZE-EVİ
Aslı Kayabal, bugün Avrupa'nın en güzel müze-evilereinden biri olarak kabul edilen Poldi Pezzoli Ailesi'nin Manzoni Caddesi üzerindeki evini Antik Dekor dergisi için gezdi.

112 PISSARRO'NUN İNSANLARI
"Pissarro'nun İnsanları" sergisi, 1830-1930 arası İzlenimcilik ve Fransız Resmî konusunda dünyanın en önemli otoriteleri arasında gösterilen Dr. Richard R. Brettell'in küratörlüğünde Legion of Honor Müzesi'nde yer alıyor.

120 TIMOTHY CORRIGAN'IN TASARIM FELSEFESİ RAHATLIK VE ŞIKLIK
Los Angeles ve Paris'te tasarım ofisleri bulunan Timothy Corrigan, mimaride, restorasyonda ve iç mekânlarda rahatlığı ve şıklığı tasarım felsefesi olarak benimsemiş.

130 TEKTAŞ: AYIN GÖLGESİNDE BİR EFSANE
Tektaş yüzüğün hikayesi masalsi bir seri anekdotlardan oluşur. Bir geometrik biçim olarak dairenin-çemberin sonsuzluğu temsilinin kabulü, antik çağlara kadar uzanır. Bu ilginç hikayeyi Kadir Has Üniversitesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Ayşe Coşkun Orlandi kaleme aldı.

136 SANAT ESERİ MÜCEVHERLER
Londra Shizaru Gallery'de yer alan "Sanat Taşları: Çağdaş Mücevherler" sergisinin küratörlüğünü 30 yıldır mücevher sektöründe çalışan ve kendini mücevherlere adayın Joanna Hardy gerçekleştiriyor. Hardy, mücevher sektöründeki engin tecrübelerini AntikDekor okuyucularıyla paylaştı.

142 MÜCEVHER VE SAAT DOSYASI
Yeni sezona özel mücevher ve saat koleksiyonları sizlerle buluşuyor.

154 KİTAPLAR
Yeni çıkan yayınlar.

156 SANAT ÇEVRESİ
Türkiye'den sanat haberleri.

162 YENİLİKLER
Dekorasyon dünyasından yenilikler, özel tasarımlar ve yeni mekânlar.

Kapak fotoğrafı: "© The National Trust, Waddesdon Manor"

ANTİK EŞYA MÜZAYEDE
ORGANİZASYONLARI
TİCARET A.Ş. ADINA SAHİBİ **NURCAN ARTAM**
GENEL YAYIN YÖNETMENİ **TURGAY ARTAM**
SORUMLU YAZI İŞLERİ **OLGAÇ ARTAM**
MÜDÜRÜ

GÖRSEL YÖNETMEN **VİLDAN BAYSAL**

YAYIN KOORDİNATÖRÜ **ÜMMÜHAN EKER KAZANÇ**

YAZI İŞLERİ **TUÇE SİLAHTARLIOĞLU**

REKLAM MÜDÜRÜ **SONAY ARAMAN**
sonay@antikpalace.com.tr

FRANSA TEMSİLCİLERİ
BİLGİ KENBER
TUNA KARGILI

DANIŞMA KURULU

ÖZGEN ACAR **BETÜL MARDİN**
Prof. Dr. **ATEŞ ARCASOY** **ENDER MERMERCİ**
EMİNE BİLİRGEN **Dr. NAZAN ÖLÇER**
Prof. **UĞUR DERMAN** **ANNABELLE KRAUSE-SCHILLING**
JULIANNE HAKVERDİ **Prof. Dr. FARUK TAŞKALE**
Prof. **ÖNDER KÜÇÜKERMEN** **Doç. Dr. HÜLYA TEZCAN**
AYTAÇ MANÇO **SABAHAHTİN TÜRKOĞLU**

KATKIDA BULUNANLAR

MURAT ATABARUT **MUSTAFA TONER**
OKTAY DURAN **AKADUR TÖLEĞEN**
HAKAN HELVACIOĞLU **EREN YORULMAZER**
İZZET KERİBAR

OFSET HAZIRLIK **BİLNET MATBAACILIK**
ve BASKI **BİLTUR BASIM YAYIN ve HİZMET A.Ş.**
Dudullu Org. San. Böl. 1. Cd. No: 16
Ümraniye-İstanbul 444 44 03

GENEL DAĞITIM **Doğan Dağıtım A.Ş. 0212 622 22 22**

ANTİKDEKOR Dergideki yazılardan ve Dergisi'nde yayınlanan her resimlerinden imza sahipleri türlü yazı, fotoğraf ve sorumludur. Yayınlanan illüstrasyon Antik A.Ş.'nin ilanların sorumluluğu ilan yazılı izni olmaksızın kısmen sahiplerine veya tümüyle yayınlanamaz. aittir.

ANTİKDEKOR DERGISİ

Antik Palace Süleyman Seba Caddesi
Talimyeri Sokak Maçka 34357 İstanbul
Tel: 0212 236 24 60 pbx Fax: 0212 236 24 73
antikdekor@antikpalace.com.tr

ANTİKDEKOR Dergisi bir ANTİK A.Ş. yayınıdır.
FİYAT: 20 TL \$ 15

Ambalaj Atıkları Kontrol Yönetmeliği Kod No: 10983

Ay ne zaman yer küreyle güneşin arasında kalsa, güneş ayın ardında çok kısa süreliğine saklansa, bize ayın silüetini izlemek düşer. Bu çok nadir şahit olduğumuz, tüm canlılar için aslında ürkütücü olan doğa harikasının en heyecanlı evrelerinden biri, güneşin ayın gölgesinden kurtulmaya başladığı, güneş ışınlarının noktasal olarak çok yoğun bir şekilde yeniden yeryüzüne ulaştığı andır ve bu evrenin verdiği görüntüye "pırlanta yüzük etkisi-diamond ring effect" denir. Güneş tam olarak ayın konik gölgesi tarafından hapsedikten sonra ilk görünmeye başladığı anda sızan, göz kamaştıran bu yoğun parlaklığa adını veren analogi, tektaş yüzüğün ta kendisidir.

Bağlılık sözü bir yüzük aracılığıyla görselleştiğinde, tektaş pırlanta yüzüğün alyansa kıyasla heyecan uyandıran, gizemli bir meta olduğu yadsınmaz. 21. yüzyılda sayısal veriler bize en çok tüketilen mücevher türünün yüzük olduğunu söylüyor. Tüm tarihi, geleneksel ve duygusal yansımaların dışında yüzük, her şeyden önce kişinin kendi bedeni üzerinden rahatlıkla izleyebildiği, bedeninin bir parçası olarak beğendiği eşyayı istediği sıklıkta aynaya gereksinim duymadan yakın mesafeden kolaylıkla gözlemesine izin veren en önemli kişisel eşyası olma özelliğini taşır. Bir sosyal fenomen olarak yüzüğün hikayesi masalsi bir seri anekdotlardan oluşur. Bir geometrik biçim olarak dairenin-çemberin sonsuzluğu temsilinin kabulü antik çağlara kadar uzanır. Daire sonu olmayan bir biçim olduğundan, güneşin ve ayın biçimsel varlığını da temsil ettiğinden tüm inanışlarda önemli bir görsel sembolik referans olmuştur. Buna bağlı olarak da doğrudan daire biçimiyle bağlantısı olan yüzüğün sembolik dili binlerce yıldır aynı kalmıştır: sonsuzluk ve bağlılık.

Ritüel olarak nişan yüzüğü taşımak Roma İmparatorluk geleneginin günümüze bir uzantısıdır. Bir kadın ve bir erkek arasında sosyal bir anlaşma olarak nitelenebilecek ilk sembolik yüzük, Roma İmparatorluğu döneminde görülmüştür. Bu yüzük hem evlilik bağını onurlandırmak hem de bu bağın ömür boyu süreceği mesajıyla sonsuzluğu sembolize etmek üzere erkek tarafından kadına sunulan bir söz niteliği taşır. Roma dönemindeki evlilik bağını sembolize eden yüzükler önceleri demirden yapılırken sosyal sınıflar arasında da madenin çeşitlilik gösterdiği bilinmektedir. Yüzükle sembolize edilen sonsuzluk, ölümsüzlük, ebediyet, pırlantanın gücüyle birleştiğinde tektaşın formülü de bulunmuş olur.

Pırlanta, insanoğlunun doğa karşısında verdiği mükemmellik sınavlarından biridir ve insanın teknik becerisiyle doğanın mucizevi ortaklığının da çarpıcı örneklerindedir. Elmas olarak çıkarılan maden, bir kesim ustalığı sonucu büyüleyici, hipnotize edici bir ışık hazinesine dönüşür. İnsanoğlunun bildiği en sert maden olan elmasın milyonlarca yıllık hafızası, yer kürenin gücünü beraberinde taşır.

Yeryüzüne ilk defa Hindistan'da çıkartılan madenin Batı'ya, Avrupa kıtasına ulaşması 14. yüzyılı bulur. Elması düzgün bi-

Tam güneş tutulması, 'diamond ring effect-pırlanta yüzük etkisi'.

Niessing Ring® Tapered, Altın ya da platin. Parlak kesim pırlantalar 0.19-2.00 karat. Tasarımcısı Walter Wittek. 1999 yılında Busse Long-life Design Award (Ulm)-Busse /Ömür Boyu Tasarım Ödülü almıştır. Avrupa'da bazı önemli müzelerin koleksiyonlarında yer almaktadır. Kunstindustrimuseet Oslo (1994), Technical Museum of Vienna (1999), Museum for Art and Handicrafts Hamburg (2003).

Roma dönemi, III. yüzyıl, altın ve elmas tektaş örneği. Değerli maden elmas henüz pırlanta olarak işlenmemiş, simetrik sekiz yüzepli geometriden oluşuyor (octahedral). Bezel adı verilen tırnaksız çerçeve montür. Maden o dönemde Hindistan'dan Roma İmparatorluğuna ticaret yolları aracılığıyla ulaşıyor.

15. yüzyıl nişan yüzükleri: Sfroza Evlilik Yüzüğü, Constanzo Sforza ve Camilla D'Aragona'nın evlilik töreni, 1475.

Erken dönem Rönesans stili yüzük Vatikan'daki bir el yazmasından kopyalanarak üretilmiştir. "İki meşale bir ateş halkasında buluşur, iki murat, iki yürek, iki tutku evlilik içinde bir elmasla bağlanır."

çimde ancak başka bir elmasın kesebileceği, elmas yüzeyinin ancak elmas tozuyla cilalanarak ışık saçabileceği yine 14. yüzyılda keşfedilmiştir. Elmasın nadirliği, değerini de belirler. Elmas maden olarak hem yeryüzünün en ulaşılmaz parçasıdır, hem de elmasın kesim ve cila teknikleriyle birlikte pırlanta olarak eşsizliğe bürünüşü, madeni daha da değerli hale getirir. Aşkın ölümsüzlüğünün sembolü olarak kabul gören tektaş yüzüğün en önemli vurgusu üzerindeki yüceltilmiş maden pırlantadır ki, bu, yüzük tipine adını da verir: tek-taş. Tektaş yüzük İngilizcede ve hemen hemen tüm Latin kökenli dillerde de benzer şekilde adlandırılır; "solitaire". Kelime, tek başına bırakılmış değerli taş, pırlantaya vurgu yapar. Tektaş yüzük alsında sadece üzerinde taşıdığı yeryüzünün en değerli madenini daha parlak, daha belirgin, daha şaşalı göstermek için neredeyse yapıldığı değerli madeni gölgesinde bırakırcasına tasarlanmış bir yapıdır. Tasarımın odak noktası pırlantadır. Tektaş yüzüğün sembolik temsilden söz edildiğinde aslında pırlantanın aşkla organik bir bağının var olduğuna inanılır. Bazen kelimelerin soyağaçları bir bulmacanın parçaları gibidir; görüneni daha anlamlı hale getirmek için kelimelerin önündeki sis perdesini kaldırır. Batılı nişanlanma geleneğinin bir sembolü olarak karşı-

16. yüzyıl mükemmelliği: Kirpi yüzük. Sıra dışı bir tasarım olan 'kirpi' yüzük, dikenli görünümünden dolayı bu ismi almıştır. Beş adet sekiz yüzeyli doğal elmas kristalinden meydana gelen tasarım, hem o dönem henüz elde edilemeyen büyük karmaşık bir taş izlenimi uyandırıyor hem de yüzüğün hemen her yöne ışık saçmasını sağlıyor.

16.-17. yüzyıl, İkiz yüzük, "Tanrının birleştirdiğini hiçbir kul ayrı düşürmesin."

mıza çıkan tektaş yüzüğün esrarını çözümlemek için de bir efsaneye kulak verelim. Türkçedeki pırlanta ve elmas kelimeleri İngilizcede tek bir kelimeyle karşılanır: "diamond", Türkçedeki "elmas" kelimesi Arapça ve Farsça kökenlidir ve Eski Yunancadaki "adamas" kelimesinden alınmıştır. Pırlanta kelimesi ise elmasın bir kesim türü olarak İtalyancadaki "brillante" kelimesinden türemiştir ve parlayan, ışıldayan anlamına gelir. Pırlantanın aşkla olan organik bağını açıklamak üzere kelimenin İngilizcedeki karşılığının soyağacına bakıldığında Yunanca ve Latince bağlantıları şaşırtıcı bir ipucu verir. Türkçedeki elmas ve pırlanta kelimelerin kökenleriyle İngilizcedeki, Fransızcadaki ve İtalyancadaki "diamond", "diamant", "diamante" kelimelerinin kökenleri bizi aynı noktada buluşturuyor. 14. yüzyıl sonlarından itibaren kullanılmaya başlayan kelime, Eski Yunancada "adamas" kelimesinden türemiştir. Kelime sert, yenilmez, bükülmez anlamındadır ve doğrudan madenin fiziksel özelliklerini açıklarken, aynı kelimenin eylem hali, Latince kaynaklarda manyetik çekimle ilişkilendirilerek "tutkuyla sevmek" anlamı taşır. Antikiteye kadar uzanan bu anlam geçişleri pırlantanın aşkla olan organik ilişkisine dair efsanevi bir bilgi olarak karşımıza çıkar.

Niessing, Tension
Ring Aura®.

Storks tektaş yüzük.

Niessing, Tension
Ring Refuge.

Montblanc tektaş yüzük.

Pırlanta yüzüğün nişan yüzüğü olarak sunulması ritüeli 15. yüzyılın sonlarına doğru yaygınlaşmaya başlar. O dönemde pırlanta kendi doğal kristalin yapısında kullanılmaktadır. Sekiz yüzeyli (octahedral) yapısı altlı üstlü yapılandırılmış iki piramidi andırır. Taş, altta kalan piramidin ortasından monte edilir, taşın aynı boyuttaki aynı oranlardaki aşağıda kalan yarısı görünmez, sadece ışığını yansıtır. Pırlantanın bu biçiminin Mısır piramitlerinin sembolizmine gönderme yaptığına inanılır; kötülüğü temsil ettiği inancına göre altta kalan piramit görünmez olmalıdır.

Geç dönem Ortaçağ kuyumcuları kapalı ve ağır görümlü montürleri daha kibar, romantik görümlü hale getirmek üzere yeni teknikler geliştirir. Mine tekniğinin de yardımıyla yüzük tipolojisi de değişmeye başlar. 15. yüzyıl sonlarında sekiz köşeli (octahedral) kesimin yerini bugün zümrüt kesim (table cut) olarak da bilinen, piramidin sivri yüzünün traşlandığı düz kesim alır. Aynı dönemde çok rastlanan başka bir detay da, yüzüğün çemberinin çoğunlukla iç yüzüne yazılan kısa aşk şiirleridir. 15. ve 16. yüzyılda moda olan bu detayın antik çağlardan gelen bir popülerliği vardır. M.Ö. 400 yılında Antik Yunan'da bir nişan yüzüğünün iç yüzüne kazınmış küçük aşk sözcüğünün 'balım' olduğu aktarılmaktadır. Bilinen en eski nişan yüzüğü, baget kesimin atası olarak adlandırılan kesim elmastan yapılmıştır. Tasarı-

mı, Meryem Ana'yı zikreden M harfinden oluşur ve Avusturya Arşidükü Maximilian ve Burgonya Dükünün kızı Mary'nin daimi birlikteliğinin temsil eder.

Elmas yüzüğün göreceli nadirliği, kolay bulunur olmayışı 16. yüzyıl kuyumcuları için zorlayıcı bir unsur olmuş, yüzük halkaları bezenmeye başlamış, tasarımlar yapısal olarak mimari kurguları andırır olmuştur. Aynı dönemde taş kesim teknikleri çok gelişmiş, taşın daha fazla ve beyaz ışık yayması için geliştirilen foya tekniği keşfedilmiştir.

Rönesans Dönemi kuyumcuları evlilik seremonisi için yeni bir yüzük türünü yaratırlar: İkiz yüzük (gimmel ring). İkiz yüzük tasarımı, birden fazla halkanın bir kilit sistemiyle bir araya gelerek tek bir yüzük görüntüsü vermesiyle oluşur. Bu teknikle detaylandırılarak oluşturulan tasarım gerçek bir kuyumculuk dehasıdır. İki parçadan oluşan tasarım, hem sembolik hem de fiziksel olarak birlikteliği ve uyumu çağırır.

Bir diğer efsane, yüzüğün hangi elde ve parmakta taşındığını anlatır. Bugün birçok kültürde kabul gören yüzük parmağının hikâyesi şöyle aktarılır. 17. yüzyılda evlilik yüzüklerinin çoğunlukla sol elin başparmağına takıldığı görülür. Hıristiyan geleneklerine göre kilisedeki dini evlilik törenlerinde rahip evlilik yüzüğünü sol elin başparmaktan sonraki üç parmağa dokundurarak "baba, oğul ve kutsal ruh adına"

Bulgari tektaş yüzük.

Adler, beyaz altın, 3.38 karat kalp kesimli bir pırlanta ve 1.64 karat 366 adet pırlanta

diyerek yüzüğü dördüncü parmağa takar. Biraz daha romantik bir diğer efsaneye göre ise, sonsuz aşkı ve sonsuza kadar sevginin güvencesi anlamı taşıyan evlilik yüzüğünün sol elin dördüncü parmağına takılması Antik Yunan'a kadar uzanır. Efsaneye göre yüzük parmağı olarak adlandırılan bu parmaktan geçen atardamarın doğrudan kalbe bağlı olduğudur.

18. yüzyılın ikinci yarısında Brezilya'daki elmas madenlerinin keşfiyle mücevher tasarımlarında elmas-pırlanta kullanımını artmaya başlar. Bu artış, yaşam alanlarının tasarımına da yansayan önemli bir gelişimi de beraberinde getirir. Kraliyet baloları gibi sosyalleşme ortamlarında elmas ve pırlantaların yüzeylerinden yansıyacak ışıltıyı daha da belirgin kılmak üzere mekânlarda geniş yüzeyli ayna kullanımı ve aydınlatmalardaki mum sayılarında da artış izlenir. Aynı dönemin yüzük tasarımları gamsız, neşeli, renkli örnekler sunar. Günümüze kadar gelen bir diğer önemli tasarım da yine aynı dönemde görülmeye başlanır. Çok değerli taşlı tasarım yüzüklerin parmaktan kayıp gitmesini engellemek için kullanılan "keeper ring" adı verilen tasarım, bugünkü "tamtur" pırlanta yüzük tasarımına eşdeğer tamamı taşla kaplı koruyucu işlevi olan ikinci bir halkadır.

19. yüzyılda artık pırlanta yüzük statü sembolü olarak yaygınlaşmış, geniş kitleler tarafından talep edilir hale gelmiştir. Tektaş ve sıra taşlı yüzükler evlenme hazırlığı yapan genç çiftlerin öncelikli tercihi olmaya başlar. Aynı dönemde gelinin nişan için ayrı, evlilik için ayrı iki yüzük beklemesi yerleşmiş bir gelenek halini alır. Kraliçe Victoria'nın tercihi yılın yüzük, o dönemde sonsuzluğu temsil eden önemli bir tasarımdır ve moda olacak kadar yaygınlaşır. Kraliçe Victoria'nın mücevhere olan düşkünlüğü sayesinde geniş bir koleksiyona sahip olduğu aktarılır. Bir döneme de adını veren

Kraliçe, Garrard'ı 1843 yılında kraliyet resmi kuyumcusu olarak atar. İlk kurumsal kuyumcu olarak adlandırabileceğimiz Garrard, bugün hala İngiliz Kraliyet Ailesi'ne hizmet eden önemli bir mücevher markasıdır. 19. yüzyıl sonlarındaki yüksek ham elmas arzı, mücevher tasarımlarına, özellikle de yüzük tasarımlarına belirgin olarak yansır. Taş kesiminde artan ustalık, pırlanta kesim yüzeylerinin sayısında da artış anlamı taşır. Yeni taş kesim teknikleriyle maden artık daha da özeldir; daha çok ışıltı, daha değerlidir. Böylelikle iyice belirgin hale gelen taş, onu çevreleyen, taşıyan montür tasarımından daha öne çıkacak şekilde sunulmalıdır. Taş kesimini, rengini, berraklığını ortaya çıkarmak üzere tasarlanmış en önemli ve ünlü montür Tiffany montür-Tiffany setting olarak anılır. Tiffany'nin, taşa müdahale etmeden, taşı mümkün olduğu kadar bağımsız, çıplak haliyle bırakan tasarımı günümüze kadar gelen en önemli referans tektaş montürüdür. 19. yüzyıl, günümüze kadar ulaşan yüksek mücevher markalarının da kurulmaya başlandığı önemli bir dönemeçtir. Bugün hala yenilmez markalar olarak karşımıza çıkan Mauboussin (1827, Paris), Tiffany & Co (1837, New York), Cartier (1847, Paris), Boucheron (1858, Paris), Fabergé (1870, St. Petersburg), Bulgari (1879, Roma), Van Cleef & Arpel (1898, Paris) gibi markaların kuruluş tarihleri aynı yüzyıl içindedir. Yakın tarihin önemli savaşlarına sahne olan 20. yüzyıl, kadının gündelik hayatın her alanında yer almaya başladığı bir dönem olur. Kadının gündelik hayatının erkeğin dünyasına daha da yakınlaştığı aktif hali, giyim kuşam tarzının da gündelik ve rahat bir tarz olmasını sağlar. Coco Chanel, 20. yüzyılın modern kadınıni şekillendirecek en önemli isimlerdendir. Kadının değişen sosyal hayatı, üzerinde taşıdığı mücevherlere de yansır. Pırlanta yüzük varlık gös-

Elizabeth Taylor'a Richard Burton'ın hediye ettiği evlilik yüzüğü,
(Christie's 2011).

Bulgari mavi pırlanta tektaş yüzük.

Zen Pırlanta tektaş yüzük.

"Ping-Pong Pırlanta", Elizabeth Taylor'a Richard Burton'ın
hediyesi, 1970, (Christie's 2011).

tergesi olmanın ötesinde bir arzu nesnesidir artık. Dönemin moda çizgilerine teslim olsa da sembolik değerinden bir şey yitirmez; "pırlantalar kızların en yakın arkadaşıdır!"

Günümüzde, pırlanta kesim teknikleri sayesinde taş kesim biçimleri artık neredeyse standartlaşacak kadar tanımlı hale gelmiştir. Ancak kesim teknikleri sayesinde tescilli sayılabilecek yüzey sayısı ve biçimleri elde etmek günümüz mücevher markalarının verdiği önemli ve zorlu bir sınavdır. İtalyan mücevher tasarımının önemli isimlerinden Robert Coin'in "Cento-yüz" adını verdiği, kendine özgü kesim tekniğiyle pırlantanın kesim yüzey sayısını yüze çıkarttığı, kaleydoskop etkisi taşıyan tektaş serisi önemli bir örnektir.

Tasarım dünyasının, mücevheri, tasarımın konusu olarak kabul etmesinin yakın bir geçmişi vardır. Mücevher ve takı tasarımını zanaat sınıfında değerlendirmeyi tercih eden tasarım dünyası, 21. yüzyılda modern tüketim kültüründe markalaşmayla birlikte tasarımın önemini farklı ölçeklerde de olsa kabul etmiş görünüyor. Bir Alman firması olan Niessing, 1981 yılında devrim niteliği taşıyan bir tasarımı tescil etti:

"Tension ring-gergi yüzük". Niessing'in bu tasarımı, mücevher tasarımı tarihinde pırlantanın zaferini yenilikçi bir biçimde ortaya çıkartmayı başaran, günümüze kadar birçok defa benzerlerine ilhan kaynağı olan en yenilikçi örneklerden biridir. Gergi yüzük tasarımı, taşı taşıyan hiçbir destek strüktür, taşıyıcı tırnak olmadan, taşı olduğu gibi, en yalın haliyle sunar, mucizevi bir etkiyle, taşın havada asılı olduğu etkisini veren en önemli tasarımlardan biridir. Niessing 1984 yılında yine önemli bir buluşa daha imzasını atar. Prof. Matthias Mönnich, altın madeni üzerinde renk geçişlerine olanak tanıyan IRIS tekniğini geliştirir. Niessing'in süreklilik arz eden bu yenilikçi tavrı, 21. yüzyılda tasarımla yenilik yapma potansiyeline ilişkin güçlü bir gösterge olur.

Bugün, kendi yenilik rekorlarını kırmaya çalışan mücevher tasarımcılarının, kuyumcuların dünyanın en eski madelerinden birini kendilerine özgün ürün, biçim dilleriyle canlı tutmaya çalıştıklarını izliyoruz. Yerkürenin gizlediği milyon yıllık ışığı yeryüzüne taşıyıp, sonsuza kadar şavkını sağlamak hiç de kolay değil. □